

Қазақстан Республикасының білім және ғылым министрлігі
С.Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті
Қылмыстық құқық және қылмыснама кафедрасы

«Криминалистика» пәні бойынша
«050301 – Құқықтану» бакалавр мамандығының студенттері
үшін зертхана жұмыстарын орындау бойынша

ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУ

БЕКІТЕМІН

Тарих және құқық
факультетінің деканы

_____ Ақышев А.А.

200__ ж. «__» «_____» _

Құрастырушы: аға оқытушы _____ К.Т.Иксатова

Қылмыстық құқық және қылмыснама кафедрасы

«Криминалистика» пәні бойынша
«050301 – Құқықтану» бакалавр мамандығының студенттері
үшін зертхана жұмыстарын орындау бойынша

ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУ

Кафедра отырысында **ұсынылған** 200__ ж. «__» «_____» Хаттама № ____

Кафедра меңгерушісі _____ Иксатова С.Т

Тарих және құқық факультетінің әдістемелік кеңесінде **құпталған**

200__ ж. «__» «_____» Хаттама № ____

ӘК төрайымы _____ Мошна Н.И.

Мамандықтың оқу жоспарына және жұмыс оқу жоспары сәйкес өткізілген зертханалық жұмыстар өзінің құрамында зертханалық практикумды құрайды.

Зертханалық практикумның мақсаты - осы пәннің теориялық жағынан эксперименттеп ашу. Студенттерге оқытылған заңдарды және олардың түрлерін терең түсінуін қамтамасыздандыру, мамандардың оқыған объектілердің және зертханалық құралдардың, эксперименттелген басқа да құралдардың практикалық дағдыларын қолдануын жинақтау.

Зертханалық сабақтардың тапсырмалары:

- теория мен практиканың байланысын жүзеге асыруға әсер ету;
- студенттерді экспериментті ғылымның даму жолдарымен таныстыру;
- студенттерді түтікшілердің құрылымы мен принциптерімен таныстыру, кеден ісінде қолданылатын басқа да кедендік бақылаудың техникалық құралдарымен құрастыру;
- студенттермен ғылыми-зерттеулік жұмыстардың дағдыларын иемденуін қамтамасыз ету, өзінділігін дамыту, білімді игерту, студенттердің шығармашылық қызметін белсендендіруге әсер ету. Кіріспе сабақта (бірінші) сабақта оқу зертханасында міндетті түрде ҚТ мен ЕҚ ережелерінің инструкциясы өткізіледі, өткізілгені туралы ҚТ мен ЕҚ журналдарында жазылады.

Зертханалық сабақтардың құрылымы:

- бастапқы кезең - оқытушы студенттің зертханалық жұмысты орындауға дайындығын тексеріп, сабаққа жіберуі. Теориялық дайындығының деңгейі, жұмыстың маңыздылығын тексеру, жазбаша материалдарының барлығын тексеру;
- студенттермен экспериментальды жинақ пен тәжірибені өткізу;
- студенттермен есептерді жинақтап, экспериментерді жасау;
- оқытушыға жұмыс туралы есепті тапсыру. Кейбір жағдайларда студенттер осы сабақта есепті тапсыра алмайды, өйткені эксперименттеу жақсылап жинақтауды талап етеді. Сондықтан есеп беру келесі сабақта не белгіленген уақытта өткізіледі.
- Зертханалық жұмыстардың нәтижесі бойынша бірінші және екінші рейтингті жасау.

Зертханалық жұмыс бойынша студенттің есебі жазбаша түрде кесте, мөлшерлеу, құрастырылған график не диаграмма, хема және басқа да графикалық бейнелерден тұрады. Есеп тиянақты жасалуы қажет. Түзетулер, жазуды сызу, басқа да қтелер болмауы қажет.

Оқытушыға тапсыру жұмыс туралы жазбаша есептан және оны ауызша қорғаудан, яғни оқытушының есепті тексергенде студенттің білімін тексеру үшін қойған сұрағына жауап беру. Зертханалық жұмысты тапсырғанда жұмысты орындау барысындағы теориялық сұрақтар бойынша білімін тексеру, жұмысқа арналған әдістемелік нұсқауларда бар бақылау сұрақтары.

Лабораториялық жұмыс егер студент экспериметті дұрыс жүргізіп, қанағаттанарлық тәжірибе алса, оқыған нәрселерінің мәнін түсініп білсе, жұмыстың орындалу тәртібі ұстап, есепті дұрыс, тиянақты жасаса, оқытушының барлық сұрақтарына жауап берсе тапсырылды деп есептеледі.

Зертханалық практикумдардың мазмұны

Тақырып 1 Қылмыстық идентификация

Мақсаты: *Қылмыстық идентификация мен методологиясы жайлы білімдерді нығайту. Идентификация объектісін анықтау, қылмыстың идентификациялық белгісін талдау жасау машығын нығайту. Дәлелдемелер жиналған жүйдегі эксперттық идентификациялық зерттеуге баға беру*

.Сабақ жоспары:

- 1 Бақылау сұрақтарына жауап.
- 2 Қылмыстық идентификацияның деңгейімен, сатысымен, кезеңдерімен танысу.
- 3 Қылмыстық идентификациясының сатыларын, деңгейін, кезеңін анықтау.
- 4 Іздестірмелі идентификациялық істе іздестірмелі объекті анықтау.

Тақырып 2 Қылмыстық фото, видео түсірілім

Мақсаты: *Жалпы фотосурет пен видеотехника жайлы, фото видео аппаратурасын қолданудың практикалық білімін нығайту.*

Сабақ жоспары:

- 1 Фотоаппаратты қолданудың ережесімен танысу.
  - 2 Бөлмеде, далада фотосуретке түсіруді үйрету.
  - 3 Іртүрлі жағдайлардың фотосуреті.
  - 4 Мәйіттің фотосуреті.
  - 5 Масштабтық, үлкен масштабтық, танытқыш фотосуреттер.
- Видеокамераны тану, видеофильмдердің көрсетілімі

Тақырып 3 Іздердің трасологиялық зерттелуі

Мақсаты: *Іздердің топтастырылуы, олардың идентификациялық және диагностикалық мәндері, трасологиялық экспертизаның нәтижесінде шешілетін сұрақтар жайлы білімді нығайту. Әртүрлі іздермен жұмыс істеуді үйрету.*

№ 1 Сабақ жоспары:

- 1 Бақылау сұрақтарына жауап.
- 2 Қол іздерін зерттеу, алу, тіркеу, табу.
- 3 Химиялық әдістерді қолдана лтырып қол іздерін алу.

4 Аяқ іздерін алу, тіркеу, зерттеу

№2 сабақ жоспары:

- 1 Бақылау сұрақтарына жауап.
- 2 Бұзу қаруларынның іздері зерттеу.
- 3 Көліктің іздерін алу, тіркеу, зерттеу

Тақырып 4 Қарудың зерттелуі мен қылмыстық баллистикасы

Мақсаты: *Тергеу кезіндегі немесе ізді тіркеу кезінде отты қарумен жұмыс істеу ережесімен танысу. Қылмыстық баллистикалық зерттеулерді өткізу шарттарымен танысу, тағайындау.*

Сабақ жоспары:

- 1 Кафедрада бар қарудың үлгілерімен танысу, оларға тергеу өткізу.
- 2 Атылған оқтар мен гильзаларды қарау және суреттеу.
- 3 Атылған оқ пен гильза бойынша қарумен идентификациялық и тәжірибе жүргізу.
- 4 Атылған оқ, гильза, пыжжалары бойынша қарудың тобын анықтау. Қжәне қылмысқа қару ретінде пайдйланылатын заттарды көріп, танысу.

Тақырып5 Құжаттардың қылмыстық зерттелуі

Мақсаты мис: *Жазудың қылмыстық экспертизасын өткізу, дайындығы, бағасы, әдісі. Соттың жазу тану теориясынан мағлұмат алу.*

Жазудың қылмыстық экспертизасын тағайындау, жазу үлгілерін келтіру, экспертизаны жасаудың шешімін қабылдау, эксперттің дәлелдемесіне баға беру.

№1 сабақтың жоспары:

- 1 Жазу және оның идентификациялық белгілері жайлы білімді бекіту.
  - 2 Жазулардың салыстырмалы зерттелуі.
  - 3 Жазудың зерттелуін тағайындау, өткізу оны бағалау.
- Жазудың қасиеті және оның идентификациялық белгілері.

№ 2 сабақтың жоспары:

- 1 Құжаттардың тергеулік тінтілуі.
- 2 Құжаттардың тінтілуі мен зерттелуі.
- 3 Өзгертілген тексті бар құжаттарды тінту және зерттеу; ластанған текст, нашар көрінетін текст.

Тақырып 6 Адамның сыртқы келбетінің қылмыстық зерттелуі(габитоскопия)

Мақсаты: Тергеулік, шұғыл- іздестіру жұмыстарында адам туралы ақпарат беретін габитоскопиялық мүмкіндіктерді қолдану. Салыстыру талдаулары үшін бір өлшемді сурет жасауды үйрену. Композиторлар көмегімен субъектік портрет жасау машығы..

Сабақ жоспары:

- 1 Бақылау сұрақтарына жауап.
- 2 Фотосуреттен ,тірідей сөздік портрет жасау
- 3 Фотосурет арқылы адамның сыртқы келбетін суреттеу.

Тақырып 7 Қылмыстық тіркеу

Мақсаты: Тіркелінетін құжаттармен жұмыс жасауды үйрену, кейбір тіркеулерді қолдану және ондағы талдауды қолдану.

Сабақтың жоспары:

- 1 Тіркелетін құжаттарды толтыру және оқу.
- 2 Дактилоскопиялық техниканы меңгеру.
- 3 Негізгі, қосымша, дактилоскопиялық формаларды толтыру үшін папилярлық өрнектің түрлерін меңгеру.

Тақырып 8 Оқиға орнын тінту тактикасы

Мақсаты: Оқиға орнын тінтуді, ұйымдастыруды, өткізуді, протокол, жоба,сызбалар дайындау машығы; объекті тану, үлгілерді алу Оқиға орнындағы уақиғаларды тергеу, зерттеу.

Сабақ жоспары:

- 1 Бақылау сұрақтарына жауап беру.
- 2 Оқиға орнының масштабтық жоспарын жасау.
- 3 Оқиға орнына ұқсас жерді тінту(өзіне өзі қол жұмсау).
- 4 Оқиға орнын тінту, протокол жасау.

Тақырып 9 Тінтудің тактикасы

Мақсаты: Тінту тактикасы жайлы білімді практикамен нығайту.Әртүрлі тінтулерді ұйымдастыру, өткізу, жоспарлау, протокол құру, баға беру машығы..

Сабақтың жоспары:

- 1 Бақылау сұрақтарына жуап.
- 2 Тінту өткізуге қаулы құру және жобасын жасау.
- 3 Оқулық тінтудің өткізілуі және оның нәтижесі.

Тақырып 10 Тергеудің тактикасы мен бетпе-бет кездесу

Мақсаты: Жауапты талдап үйрену. Тергеу кезіндегі қателеді талдау. Кейбір жағымсыз жағдайлардағы тергеудің тактикасын анықтап, қолдану. Тергеу жүргізудің машығы.

Сабақтың жоспары:

- 1 Бақылау сұрақтарына жауап.
- 2 Студенттердің қатысуымен оқулық тергеу жүргізу:
  - Күдікті мен айыптыны тергеудің тактикасының әдісі.өзіне-өзі жала жабудың алдын-алу тактикасы.

Тақырып 11 Тергеулік тәжірибе мен жауапты орнында тексеру тактикасы

Мақсаты: Тергеулік іс дайындығының, жоспарлануының, өткізілуінің, нәтижелерінің, тіркелуін, дәлелдеме бағаларының тактикалық әдісін меңгеру.

Сабақ жоспары:

- 1 Бақылау сұрақтарына жауап.
- 2 Тергеулік тәжірибе өткізудің жоспары.
- 3 Жауапты орнында тексерудің жоспары.

Тақырып 12 Өлімді тергеу

Мақсаты: Өлімнің қылмыстық мінездемесі негізінде өлімді тергеу және тергеулік жағдайға байланысты талдау жасау, заңсыз әрекеттерді ашкерелеу машығын арттыру.

Сабақ жоспары:

- 1 Бақылау сұрақтарына жауап.
- 2 Өлімді тергеу кезіндегі типтік есепті шығарудың тактикасын талдау.

Тақырып 13 Зорлауды тергеу

Мақсаты: Зорлау ісіне қылмыстық іс ашу сұрағын шешу үшін бастапқы мәліметке талдау жасау машығы. Зорлау ісіне байланысты тергеулік жұмыс пен қосымша жұмысты бастау шешімін қабылдау, болжамды тізбектеу, саралай білу, жоспарлаудың машығын арттыру.

Сабақ жоспары:

- 1 Қылмыстық іс ашу шешімі, бастапқы мәліметті саралау.
- 2 Айыптыны табуға әртүрлі іздестіру шараларын ұйымдастыру.
- 3 Зорлауды тергеу кезіндегі типтік есептерді шешу әдісі.

Тақырып 14 Ұрлық пен тонаушылықты тергеу

Мақсаты: *Бастапқы мәліметтерді талдау, қабылдау жүйесі, тергелетін істің болжамын құру. Тонаушылықпен жасалған ұрлықтың логикалық тізбегін құрастыру, келесі зерттелетін жағдайларды анықтау.*

Сабақ жоспары:

- 1 Бақылау сұрақтарына жауап.
- 2 Тонаушылықпен жасалған ұрлықты тергеу кезінде типтік есептерді шығару әдісінің жіктелуі..
- 3 Алғашқы зерттеу жұмыстарын жүргізу жоспарын құру.

Тақырып 15 Салықтық қылмысты тергеу.

Мақсаты: *Салық салу саласындағы жасалған қылмыстардың негізгі белгілерін анықтай білу машығын қалыптастыруАталмыш топтағы қылмыстық істерді тергеуде қажет тергеу істерінің кешенін таңдай білу машығын қалыптастыру.*

Сабақ жоспары:

- 1 Бақылау сұрақтарына жауап және есептерді шешу..
- 2 Болжамдарды ұсыну , тергеуді жоспарлау және бағалау.

Тақырып 16 Компьютерлік ақпараттың таралу саласындағы қылмыстық тергеулер.

Мақсаты:. *Компьютерлік ақпарат саласындағы қылмыстар жайлы мінездеме беру білімін нығайту және жүйелеу, олардың қалыптасу негідерін зерттей білу.*

Сабақтың жоспары:

- 1 Тергеудің бірінші сатысында пайда болатын типтік есептерді шығару(ұсынылған жағдай бойынша).
- 2 . Қылмыс жасаудың ерекшелігі. Компьютерлік техниканы тінту мен тексеру.